4. Joel M. Stern, John S. Shiely, Irwin Ross. The EVA Challenge: Implementing Value Added Change in an Organization, Wiley, 2011.

УДК33.067.8:631.164.11:338.24

Худолій Л.М.,
д.е.н.,професор,
завідувач кафедри банківської справи та і страхування
Конюхов Д.А.,
аспірант НУБіП України
Національного університету біоресурсів і природокористування

Вплив циклів розвитку економіки на вартісну оцінку сільськогосподарських підприємств та прийняття управлінських рішень

Вартісно-орієнтоване управління є філософією і сучасною системою менеджменту підприємства, що була розроблена ще на початку 90-х років минулого сторіччя [1,2] та впроваджена багатьма провідними закордонними і вітчизняними компаніями Даний підхід базується на максимізації вартості підприємства для акціонерів (власників бізнесу) і реалізується шляхом побудови відповідної системи показників, адаптації управлінської ланки до етапу розвитку економіки та удосконалення організаційної структури фірм з метою генерування економічного прибутку у довгостроковій перспективі.

Відповідно до цієї системи управління на підприємстві визначаються основні ресурси і механізми, які будуть задіяні у створенні вартості; після цього вибудовується система показників, які вимірюють створену вартість (економічний прибуток). Дана система вбудовується лінійним та генеральним менеджментом у загальну систему управління. У подальшому модернізація компанії здійснюється через створення спеціалізованих вартісно-орієнтованих систем і процесів у таких основних напрямах як бюджетування, контролінг, управління людськими ресурсами, зв’язки з інвесторами та громадськістю, операційні сегменти. Таким чином,

менеджмент за погодженням з наглядовим органом (наглядовою радою) розробляє модель вартісно-орієнтованого управління підприємством як системою інвестиційних проектів з визначенням їх дохідності, що формує середньозважену вартість капіталу.Для успішного функціонування даної моделі у довгостроковій перспективі менеджменту підприємства необхідно планувати його діяльність, зважаючи, перш за все, на зовнішні фактори створення вартості компанії як на такі , на які вона не має прямого впливу і до яких має пристосовуватися: цикл–розвитку економіки, різкі зміни цін на нафтопродукти, сировину; зміна курсу валют та ін.). Особливо актуальним це може бути для підприємств сільськогосподарської галузі України, які є екпортерами продукції, функціонують в умовах монополістичної конкуренції на глобальному ринку і дуже залежать від кон'юнктури світового ринку на сільськогосподарську продукцію та циклу розвитку економіки - зростання чи рецесії

У періоди, коли економічні показники підприємств галузі зростають (ціни на сільськогосподарську сировину, корпоративні доходи, рентабельність виробництва) інтерес до інвестування у сировинні компанії зі сторони ринків капіталу зростає. Однак, слід зауважити, що у разі розігріву економіки і активних дій з боку центрального банку щодо підвищення відсоткової ставки, вартість активів підприємств може знижуватися.

Зміна оцінки активів, що відбувається під час зміни економічних циклів, а також зміна попиту і пропозиції на фінансові інструменти компаній має безпосередній вплив на структуру капіталу і економічний прибуток підприємств галузі. Ріст ризиків та відсоткових ставок підвищуватиме дохідність боргових корпоративних паперів компаній, а отже і фінансових витрат на обслуговування боргу, в той час, як ріст дохідності акцій впливатиме на ріст вартості власного капіталу.

Цикл рецесії в економіці, який супроводжується значним зниженням сукупного попиту і перевищенням пропозиції, спричинює до зниження економічної активності підприємств. Для такого періоду характерним є

зниження капітальних вкладень підприємств. При зниженні цін на сировину, зменшенні облікової ставки та падінні корпоративних доходів інвестори зменшують інвестиції у сировинні та чутливі до циклічності компанії, надаючи перевагу вкладенням у фінансові інструменти з фіксованою дохідністю. Дещо впевненіше можуть почуватися компанії, що виробляють диверсифіковані продукти з високою доданою вартістю. На кінцевий економічний прибуток аграрних підприємств, що здійснюють експортні операції і отримують виручку у іноземній валюті,також можуть мати суттєвий вплив курсові різниці.

Таким чином, вартісно-орієнтоване управління має бути направлене на оптимізацію портфелю проектів / бізнесів з метою зменшення чутливості компанії до змін економічних циклів, а також на визначення оптимальної структури капіталу під час відповідного економічного циклу для максимізації генерування доданої вартості.

Довгі цикли зростання цін на агросировину можуть стати визначальним фактором у підвищенні ефективності підприємств сільськогосподарської галузі і сприяти підвищенню вартості компаній. Отримання даними підприємствами надприбутків, позитивні очікування інвесторів і аналітиків створюють передумови для успішних запозичень коштів, залучень боргового та акціонерного капіталу, що направляються на розширення виробництва. Натомість, цикли зі зниженням ринкової кон’юнктури можуть призводити до зниження вартості агропідприємств.

Слід зазначити, що через ріст населення планети (до 10 млрд. у 2050 році), довгостроковий тренд споживання сільськогосподарської продукції по більшості видів буде позитивним, негативним фактором при цьому може стати зростання вартості її виробництва через подорожчання вартості ресурсів, що суттєво корегуватиме ефективність виробництва у напрямку його зниження. Ці тенденції мають враховуватися при розробці стратегії управління будь-якої компанії, функціонуючої на засадах вартісно-орієнтованого підходу. Вартість компаній, що виробляють

сільськогосподарську продукцію, буде в цілому зростати, однак корегуватиметься в залежності від фаз розвитку економіки в цілому та аграрної галузі зокрема.

Список використаних джерел:

1. Оценка бизнеса: Учебник/ Под ред.. А.Г.Грязновой, М.А.Федотовой .- 2-е изд., перераб и доп.. - М.:Финансы и статистика, 2006.-736с.

2. Сотніков А. В. Еволюція концепції вартісно-орієнтованого управління / А. В. Сотніков // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2011. – № 714. – С. 252–257.

УДК 330.322

Черняк Р.В.,

студент V курсу факультету фінансів

Науковий керівник - Круш В.В.,

ст. викладач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Динамічні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів: недоліки та переваги їх застосування

Світові тенденції перебудови стратегій корпорацій свідчать про зміщення орієнтирів від довгострокових до короткострокових цілей, що позначається, зокрема, на їхній діяльності з управління інвестиційними проектами. Зростання частки нереалізованих інноваційних проектів змушує проектних менеджерів переглядати свій фінансовий інструментарій. Оцінка проекту в зарубіжних країнах є дорогою процедурою, плата за яку може коливатися в межах 3-5% від вартості проекту, тому рівень фахового спеціаліста залежить від спроможності приймати адекватні реаліям, обґрунтовані рішення за мінімальних витрат на збір та обробку даних.

В проектному менеджменті найбільш популярними є динамічні показники оцінки ефективності, хоча вони й складніші для обрахунку та